

**ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
KOVOS SU PREKYBA ŽMONĖMIS KOORDINAVIMO GRUPĖ**

**KOVOS SU PREKYBA ŽMONĖMIS KOORDINAVIMO GRUPĖS
2023 M. VEIKLOS ATASKAITA**

I. SKYRIUS

**KOVOS SU PREKYBA ŽMONĖMIS KOORDINAVIMO GRUPĖS SUDARYMAS IR
TIKSLAS**

Šilutės rajono savivaldybės kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės (toliau – Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupė) paskirtis – koordinuoti tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir teikti metodinę, informacinę, konsultacinę ir dalykinę pagalbą institucijoms, įstaigoms, organizacijoms, bendruomenėms ir bendrijoms, vykdančioms prekybos žmonėmis prevencijos ir pagalbos prekybos žmonėmis aukoms priemones ir veiksmus savivaldybėje.

Šilutės rajono savivaldybės mero 2021 m. gruodžio 17 d. sprendimu Nr. M1-56 (2023 m. spalio 10 d. Šilutės rajono savivaldybės mero potvarkio Nr. M1-376 redakcija) patvirtinta Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupė. Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės nariai atstovauja teisėsaugos, užimtumo, religinių bendruomenių ir bendrijų, nevyriausybinių organizacijų, sveikatos, švietimo, socialinėms įstaigoms, dirbančioms kovos su prekyba žmonėmis srityje, deleguotų atstovų. Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupę sudaro 13 narių: Edita Šukytė – Šilutės rajono savivaldybės mero patarėja (Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės pirmininkė), Gabrielė Rakašytė – Šilutės rajono savivaldybės administracijos Švietimo, sporto ir kultūros skyriaus vyriausioji specialistė (Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės pirmininkės pavaduotoja), Vaiva Pranauskienė – Šilutės rajono savivaldybės administracijos tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore (Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės sekretorė), Loreta Valienė – Šilutės rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė, Vaida Lotužienė – Šilutės rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus atvejo vadybininkė, Jurgita Kaktienė – Tauragės apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šilutės rajono policijos komisariato Veiklos skyriaus vyriausioji tyrėja, Kristina Surplė – Šilutės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktorė, Alvydas Pranauskas – Vaiko gerovės ir globos centro direktoriaus pavaduotojas socialiniams reikalams,

Rimvydas Petrauskis – Šilutės atviro jaunimo centro direktorius, Lina Stanišauskienė – VšĮ Šilutės pirminės sveikatos priežiūros centro direktorė, Dalia Šiaudvytienė – Šilutės Martyno Jankaus pagrindinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja, Valdas Miliauskas – VšĮ Reabilitacijos namų „Gabrieliūs“ direktorius, priklausomybių konsultantas, Rimantė Čiutienė – Šilutės rajono savivaldybės administracijos vyriausioji specialistė-jaunimo reikalų koordinatorė.

II. SKYRIUS

KOVOS SU PREKYBA ŽMONĖMIS KOORDINAVIMO GRUPĖS VEIKLA

Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės veiklos forma – posėdžiai. Įgyvendindama pagrindinius uždavinius, Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupė svarsto ir analizuoja kovos su prekyba žmonėmis klausimus, renka ir analizuoja informaciją apie prekybos žmonėmis tendencijas, kovos su prekyba žmonėmis priemones ir veiksmus, pagal poreikį teikia Savivaldybės merui ir Administracijos direktoriui, savivaldybės įstaigoms, bendruomenėms pasiūlymus dėl pažangos kovojant su prekyba žmonėmis, prireikus inicijuoja reikiamų teisės aktų projektų rengimą arba pakeitimą, bendradarbiauja su savivaldybės ir valstybės institucijomis ir įstaigomis, nevyriausybėmis organizacijomis, bendruomenėmis prekybos žmonėmis prevencijos ir prekybos žmonėmis aukų nustatymo ir pagalbos joms suteikimo klausimais.

Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės posėdžiai yra tik viena iš Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės veiklos formų, tačiau ypač svarbus yra nuolatinis Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės narių kompetencijų tobulinimas, siekiant įsigilinti į nuolat besikeičiančias prekybos žmonėmis aktualijas. Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės nariai, socialines paslaugas teikiantys darbuotojai, su nevyriausybėmis organizacijomis dirbantys specialistai 2023 m. gruodžio 6 d. buvo pakviesti į Mykolo Romerio universiteto organizuotą informacinį-prevencinį renginio „Fotoparodos: paslėptos istorijos“ atidarymą ir konferenciją „Prekyba žmonėmis tekstai, potekstės ir paraštės“. Tęsiantis karui Ukrainoje, Kovos su prekyba žmonėmis ir išnaudojimu centras 2023 m. gruodžio 21 d. pakvietė Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės narius į mokymus „Ukrainiečiai Lietuvoje: pažeidžiami ir išnaudojami“. Renginyje dalyvavo ir specialistai, dirbantys su pabėgėliais ir migrantais iš Ukrainos.

2023 metais Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupė negavo informacijos apie gyventojus, nukentėjusius nuo prekybos žmonėmis nusikalstamų veikų, kuriems būtų reikalinga

pagalba. Nuolat bendradarbiaujama su seniūnijų seniūnais, socialiniais darbuotojais, policija, medicinos įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, reabilitacijos centrais, kurie pirmieji gali pastebėti galimai išnaudojamus žmones. Aptarti spėjamieji požymiai, kada asmuo gali tapti prekybos žmonėmis auka.

Tauragės apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šilutės rajono policijos komisariato bendruomenės pareigūnai nuolat susitinka su vietos bendruomenėmis, kuriose gyventojus supažindina su prekybos žmonėmis nusikaltimų formomis. Europos komisijos kovos su prekyba žmonėmis dieniai, kuri minima spalio 18 d., paminėti Tauragės apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šilutės rajono policijos komisariato bendruomenės pareigūnai dalyvavo Šilutės Šv. Kryžiaus bažnyčioje vykusiame Šv. Mišiose. Po jų bendravo su tikinčiais, pristatė pagrindines prekybos žmonėmis formas, papasakojo, kaip atpažinti situacijas, kada gresia pavojus tapti prekybos žmonėmis auka, patarė, kur galima kreiptis pagalbos.

Siekiant apsaugoti vaikus ir jaunimą nuo prekybos žmonėmis rizikos, didesnis dėmesys skirtas prekybos žmonėmis prevencijai ugdymo įstaigose, organizuotos teminės klasės valandėlės, paskaitos. Švietimo, socialinėse, gydymo įstaigose, policijoje, seniūnijose išplatinti lankstinukai apie prekybos žmonėmis formas. 2023 m. kovo 2 d. Tauragės apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šilutės rajono policijos komisariato bendruomenės pareigūnai Šilutės profesinio mokymo centro mokinius supažindino su prekybos žmonėmis samprata, dažniausiai pasikartojančiomis nusikaltimo formomis ir rūšimis, dalijo patarimus, kaip elgtis gavus pasiūlymą greitai užsidirbti, suteikė informaciją apie pagalbą nukentėjusiems teikiančias įstaigas. 2023 m. lapkričio 8 d. „Diemedžio“ ugdymo centro mokiniams vyko paskaita „Prekyba žmonėmis“. Susitikimo metu mokiniai žiūrėjo filmą, paremtą tikromis žmonių, pakliuvusių į prekybos žmonėmis pinkles, istorijomis. Susitikimuose jaunuoliai turėjo galimybę policijos pareigūnams užduoti jiems rūpimus klausimus, išgirsti ir sužinoti apie įvairias žmonių išnaudojimo formas. Šilutės rajono savivaldybės mero 2023 m. gruodžio 6 d. raštu Nr. R3-5886 „Dėl pareigos pranešti apie galimą vaiko teisių pažeidimą“ kreiptasi į savivaldybės švietimo įstaigas ir priminta prievolė, kad turint pagrįstos informacijos apie daromą ar galimai padarytą nusikalstamą veiką vaiko atžvilgiu, būtina nedelsiant apie tai informuoti policiją, Valstybės vaikų teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą ar jos įgaliotą teritorinį skyrių.

III. SKYRIUS

PAGALBOS IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS

Šilutės rajono savivaldybės interneto svetainėje yra informacija apie Dingusių žmonių šeimų paramos centro administruojamą nemokamą pagalbos liniją, kuri priima skambučius iš Lietuvos ir užsienio šalių, teikia pirminę pagalbą, emocinę paramą, informuoja, konsultuoja ir, esant poreikiui, nukreipia asmenį tolimesnei kompleksinei pagalbai į atitinkamoje savivaldybėje dirbančias organizacijas. Nurodytas visą parą veikiančios pagalbos telefonu linijos numeris +370 616 91 119 pranešimams apie prekybos žmonėmis atvejus ir (arba) aukas.

Socialines paslaugas nukentėjusiems nuo prekybos žmonėmis nusikalstamų veikų teikia Šilutės socialinių paslaugų centras.

VšĮ Šilutės ligoninėje asmenims teikiama skubiai reikalinga medicininė pagalba.

Šilutės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure teikiamos nemokamos psichologinės gerovės specialisto individualios ir grupinės psichologo konsultacijos tiek suaugusiems, tiek ir vaikams. 2023 metais suteiktomis 959 individualiomis psichologo konsultacijomis pasinaudojo 186 asmenys. Įvyko 31 grupinis užsiėmimas, kuriuose dalyvavo 345 asmenys.

Vaiko gerovės ir globos centro vykdomos kompleksinės paslaugos šeimai teikia individualias ir (ar) grupines psichologo konsultacijas, savipagalbos grupes patiriantiems sunkumų asmeniniame gyvenime ir (ar) šeimoje. 2023 metais 74 asmenys kreipėsi individualių psichologo paslaugų, kurioms iš viso skirtos 443 valandos.

UAB medicinos centro „Puriena“ psichikos sveikatos centre teikiamos psichiatro, psichologo, socialinio darbuotojo, šeimos konsultacijos, medikamentinis gydymas, taikoma individuali ir grupinė psichoterapija.

2021 m. balandžio 27 d. Šilutės rajono savivaldybė su VšĮ Klaipėdos socialinės ir psichologinės pagalbos centru pasirašė 5 metų bendradarbiavimo sutartį Nr. R5-(4.1.5)-219 dėl kompleksinės pagalbos nukentėjusiems ar galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis nusikaltimų.

IV. SKYRIUS

IŠVADOS IR PASIŪLYMAI

Kad ši prekybos žmonėmis vergovės forma būtų stabdoma, reikia didinti psichikos sveikatos raštingumą, stiprinti psichologinę gerovę visose amžiaus grupėse, mokyti visuomenę socialinės atsakomybės kovoje su prekyba žmonėmis, mokėti laiku atpažinti pavojus, tinkamai reaguoti ir žinoti, kur ieškoti / nukreipti pagalbos. Galima pasidžiaugti, kad savivaldybėje vis daugiau įstaigų, gyventojų aktyviai įsitraukia į kovos su prekybos žmonėmis nusikalstamų veikų prevencijos vykdymą.

Siūlymai siekiant gerinti Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės veiklos efektyvumą:

- Stiprinti bendradarbiavimą su valstybės ir savivaldybės institucijomis, įstaigomis sprendžiant aktualius klausimus, susijusius su prekybos žmonėmis nusikaltimų prevencija, ir nevyriausybinėmis organizacijomis, stiprinant bendruomenės iniciatyvas, įgyvendinant priemones įvairioms tikslinėms grupėms.
- Bendradarbiaujant su nevyriausybinėmis organizacijomis pirmenybę teikti partnerystei, kuri įmanoma tik nuolatinės komunikacijos tarp abiejų sektorių kontekste ir pagrįsta abipusiu sutarimu, supratimu ir vykdoma pasiskirstant darbus.